
OBSAH

1. ÚVOD	7
2. IDEOLOGIE, POLITICKÁ VĚDA A POLITICKÁ ANTROPOLOGIE	15
2.1 Co je ideologie? Problémy s definicí ideologie jako pojmu	16
2.2 Ideologie jako koncept a analytická kategorie	20
2.2.1 Je ideologie užitečný koncept?	20
2.2.2 Podoby ideologie jako analytického nástroje	23
2.3 Ideologie není teorie a naopak	29
2.4 Politická antropologie a fenomén moci	33
2.4.1 Paradigmata politické antropologie a moc	34
2.4.2 Dimenze moci	36
3. SYSTÉMY VLÁDY	40
3.1 Demokracie	40
3.1.1 Problémy s definicí demokracie při snaze o její analýzu	41
3.1.2 Demokratické koncepty	44
3.2 Nedemokratické systémy a režimy	52
3.2.1 Totalitní systémy vládnutí	52
3.2.2 Autoritářské režimy vládnutí – Linzova základní typologie	56
3.3 Hybridní vládnutí skrze hybridní režimy	62
3.3.1 Defektní demokracie – Merkel	62
3.3.2 Volební demokracie a volební autoritářský režim – Diamond	63
3.3.3 „Šedá zóna“ režimů – Carothers	63
4. STÁT A POLITICKÝ SYSTÉM	66
4.1 Stát jako předmět politologického výzkumu	66
4.2 Historický vývoj státnosti a jeho politologická reflexe	69
4.3 Typy státnosti v současném mezinárodním systému	75
4.4 Politologická pojetí typu státnosti:	
Berg-Schlosserova a Stammenova typologie	78
4.5 (Post)moderní státy a jejich typologie	83
4.6 Formy vlády v moderních státech	85
4.7 (Post)moderní stát a výzvy globalizace	89
5. STUDIUM REGIONŮ V POLITICKÉ VĚDĚ	92
5.1 Starý vs. nový regionalismus	93
5.2 Region – obtížně definovatelný fenomén	95
5.3 Makroregionalismus vs. mikroregionalismus	99

5.3.1	Panregiony	102
5.3.2	Transnacionální regiony	105
5.3.3	Transhraniční regiony	110
5.3.4	Vnitrostátní regiony	111
5.4	Politicko-ekonomické přístupy, teorie závislosti a vztah mezi centrem a periferií v Evropě.	113
5.5	Perspektivy evropského regionalismu	116
6.	MIMOSTRANICKÁ REPREZENTACE ZÁJMŮ	118
6.1	Politická kultura – „výchozí prostředí“	118
6.1.1	Kultura jako sociálně-vědní koncept	118
6.1.2	Politická a občanská kultura – pojmy a konceptualizace	122
6.2	Občanská společnost	125
6.3	Zájmové skupiny a zprostředkování zájmů	129
6.3.1	Zájmové skupiny a jejich postavení v procesu zprostředkování zájmů.	129
6.3.2	Přístupy k výzkumu zájmových skupin	132
6.3.3	Zprostředkování zájmů – dva základní modely.	134
7.	POLITICKÉ STRANICTVÍ	137
7.1	Fenomén politické strany	138
7.2	Teorie o vzniku politických stran	140
7.3	Vývoj politických stran v postmoderních společnostech a nových demokraciích	145
7.4	Modely politických stran	148
7.5	Stranický systém	152
7.6	Aliance a koalice	155
8.	VOLBY A VOLEBNÍ INSTITUCE	164
8.1	Volby v demokratických a nedemokratických režimech	164
8.1.1	Typy volebních institucí podle míry soutěživosti	164
8.1.2	Funkce voleb v demokratických a nedemokratických režimech	165
8.2	Volební právo vs. volební systém	168
8.3	Mezistranická a vnitrostranická dimenze volebních systémů.	168
8.4	Klasifikace volebních systémů	169
8.5	Většinové volební techniky	170
8.5.1	Volební systémy relativní většiny	171
8.5.2	Volební systémy absolutní většiny	171
8.5.3	Volební systémy užívané při přímé volbě prezidenta.	173
8.6	Proporční volební techniky.	176
8.6.1	Volební systém jednoho přenosného hlasu	176

8.6.2	Listinné volební systémy poměrného zastoupení	178
8.6.3	Personalizovaný PR	187
8.7	Semi-proporční volební techniky	188
8.8	Smíšené volební techniky	189
8.8.1	Smíšené volební systémy závislé kombinace	191
8.8.2	Smíšené volební systémy nezávislé kombinace	191
8.8.3	Supersmíšené volební systémy	192
9.	POLITICKÉ DŮSLEDKY VOLEBNÍCH SYSTÉMŮ	
	A VOLEBNÍ ANALÝZA	193
9.1	Kauzální vazba mezi volebními a stranickými systémy(?)	193
9.1.1	Duvergerovy hypotézy	194
9.1.2	Psychologický a mechanický účinek volebních systémů	195
9.1.3	Reformulace Duvergerových hypotéz	196
9.1.4	Kritika Duvergerových hypotéz	198
9.2	Kvantitativní metody analýzy účinků volebních systémů	199
9.2.1	Proporcionalita	200
9.2.2	Koncentrace a fragmentace stranických systémů	203
9.2.3	Velikost stranických systémů: efektivní počet stran	204
9.2.4	Stabilita stranických systémů: koncept volební volatility	206
9.2.5	Grafické metody: segmentované Nagayamovy diagramy	209
9.3	Koncept voleb druhého řádu jako analytický rámec pro výzkum „méně významných“ voleb	211
10.	ÚSTAVNÍ INŽENÝRSTVÍ V ROZDĚLENÝCH SPOLEČNOSTECH	214
10.1	Konsocialismus	216
10.1.1	Základní charakteristiky konsocialismu	217
10.1.2	Kritika konsocialismu	222
10.2	Centripetalismus (integrativní majoritarianismus)	224
10.2.1	Základní charakteristiky centripetalismu	225
10.2.2	Kritika centripetalismu	228
10.3	Integrativní konsensualismus	230
10.3.1	Základní charakteristiky integrativního konsensualismu	230
10.3.2	Kritika integrativního konsensualismu	232
10.4	Explicitismus	232
10.4.1	Základní modely explicitismu	232
10.4.2	Kritika explicitismu	234
10.5	Ústavní inženýrství v rozdělených společnostech v praxi	235
11.	POLITICKÁ KOMUNIKACE A POLITICKÉ KAMPANĚ	238
11.1	Politická komunikace v teoretické perspektivě	238
11.2	Vztah médií a politiky v proměnách času	239

11.2.1 Socio-ekonomické faktory ovlivňující transformaci vztahu médií a politiky v poválečném období	240
11.2.2 Politické faktory ovlivňující transformaci vztahu médií a politiky v poválečném období	241
11.2.3 Transformace mediálního prostředí jako faktor ovlivňující proměnu vztahu médií a politiky v poválečném období	242
11.2.4 Od gaučového psíka k psovi smetišťovému.	243
11.2.5 Koncept mediatizace politiky	246
11.3 Politická komunikace a kampaně v diachronním srovnání	248
11.3.1 První věk politické komunikace a premoderní kampaně	249
11.3.2 Druhý věk politické komunikace a moderní kampaně	250
11.3.3 Třetí věk politické komunikace a postmoderní kampaně	251
11.4 Vybrané fenomény současné politické komunikace.	255
11.4.1 Spin doctoring a politické public relations	255
11.4.2 Permanentní kampaň.	258
11.4.3 Personalizace politické komunikace.	259
11.4.4 Negativita a negativní politická reklama	261
11.5 Amerikanizace politické komunikace a kampaní (?)	264
12. ZÁVĚR.	268
SUMMARY.	272
LITERATURA	274
O AUTORECH	313
REJSTŘÍK	314